

บทที่ 5 บทสรุปและวิเคราะห์

ในส่วนของบทนี้ จะเป็นการสรุปและวิเคราะห์ ความเป็นมาของกองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออก ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยในติมอร์ตะวันออก บังคับการส่งทหารเข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยในติมอร์ตะวันออก ความสำเร็จในปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทย

5.1 ความเป็นมาและพัฒนาการบทบาทของไทยในติมอร์ตะวันออก

ติมอร์ตะวันออกได้รับเอกราชจากโปรตุเกสในปี ค.ศ.1975 หลังจากนั้น อินโดนีเซียได้ใช้กำลังทหารเข้าผนวกติมอร์ตะวันออกเข้าเป็นจังหวัดที่ 27 ของตนเอง ในปีเดียวกัน อย่างไรก็ตามสหประชาชาติมีมติให้อินโดนีเซียถอนกำลังออกไป แต่อินโดนีเซียมิได้ปฏิบัติตามมติดังกล่าว สถานการณ์ในติมอร์ตะวันออกเต็มไปด้วยความขัดแย้ง และความรุนแรง ทั้งจากการต่อสู้ระหว่างกองกำลังฝ่ายรัฐบาล กับผู้สนับสนุนเอกราช และจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อพลเรือนชาวติมอร์ตะวันออก การละเมิดสิทธิมนุษยชนในติมอร์ตะวันออกยืดเยื้อมาโดยตลอด เนื่องจากอินโดนีเซียภายใต้การนำของ นายพล ซูฮาร์โต ไม่มีนโยบายที่จะปลดปล่อยติมอร์ตะวันออกให้เป็นรัฐอิสระ แต่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกนั้นต้องการเอกราช และสิทธิในการปกครองตนเอง การละเมิดสิทธิมนุษยชนในติมอร์ตะวันออก โดยรวมแล้ว มีทั้ง การรังควานและการข่มขู่ การทรมานบุคคลที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับองค์กรลับ การจำคุกโดยไม่มีการตัดสินคดี การสังหารด้วยการยิง การตีด้วยปืน การเผาทั้งเป็น การฝังทั้งเป็น การให้อาหาร การข่มขืนสตรี การฉีดยาพิษ โดยรวมแล้วชาวติมอร์ตะวันออกเสียชีวิตไปเรือนแสน

หลังจากการตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งของประธานาธิบดี ซูฮาร์โต และการเข้ารับตำแหน่งแทนของนายฮาบีบี รองประธานาธิบดี ในปี ค.ศ.1998 อันเป็นผลมาจากผลจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในกลางปี ค.ศ.1997 นายฮาบีบีได้เปลี่ยนนโยบายของอินโดนีเซียต่อติมอร์ตะวันออก โดยผ่อนปรนให้ชาวติมอร์กำหนดใจตนเอง เนื่องจากแรงกดดันจากนานาชาติ อย่างไรก็ตาม ในติมอร์ตะวันออกเอง ถึงแม้จะมีการเจรจากับสามฝ่ายระหว่างโปรตุเกส อินโดนีเซีย และผู้ต่อต้านในติมอร์ตะวันออก คือกลุ่มเฟรติลิน แต่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปใดๆ ได้

ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป ผลการหยั่งเสียงประชามติของชาวติมอร์ตะวันออกในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ.1999 คือ ร้อยละ 75 ของประชากรต้องการแยกตัวเป็นอิสระจากอินโดนีเซีย

ทันทีที่ผลปรากฏว่าคนติมอร์ตะวันออกต้องการเป็นเอกราช ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าวออกมาเดินขบวนประท้วงก่อความวุ่นวายไปตามท้องถนน และการจลาจลระหว่างชาวติมอร์ด้วยกันเอง ก่อกำลังที่สนับสนุนการรวมกับอินโดนีเซียได้ก่อความเสียหายอย่างรุนแรง เข้าปิดล้อมสำนักงานสหประชาชาติ เผาอาคารบ้านเรือน แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่เหี้ยมโหดของพวกที่ต่อต้านเอกราช ทำให้สหรัฐอเมริกาประกาศความช่วยเหลือทางทหารทุกอย่างแก่กองทัพอินโดนีเซีย กองทุนการเงินระหว่างประเทศประกาศระงับการเจรจาเพื่อช่วยเหลืออินโดนีเซีย

ในวันที่ 15 กันยายน ค.ศ.1999 ที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติข้อที่ 1264 (1999)^{*} เป็นเอกฉันท์ผ่านญัตติให้อำนาจแก่กองกำลังนานาชาติเข้าไปคลี่คลายปัญหาในติมอร์ตะวันออก กองกำลังดังกล่าวจะมีจำนวนประมาณ 8,000 คน จาก 20 ประเทศที่เรียกว่า “กองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออก” นำโดยออสเตรเลีย มีพลตรีปีเตอร์ คอสโกรฟ เป็นผู้บัญชาการ กองกำลังนานาชาติดังกล่าวได้ปฏิบัติงานเป็นเวลา 5 เดือน และได้รับการแทนที่โดยกองกำลัง UNTAET ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.2000

ความพยายามของสหประชาชาติที่จะยุติปัญหา การละเมิดสิทธิมนุษยชนในติมอร์ตะวันออกประสบผลเป็นรูปธรรมโดยการจัดตั้งกองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออก หลังจากได้พยายามมานานกว่า 3 ทศวรรษ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาใหญ่ในเรื่องดังกล่าวคือ บังคับทางด้านการเมือง และอำนาจธิปไตย ซึ่งสหประชาชาติเองไม่มีอำนาจที่จะบีบบังคับได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากกำลังทหารจากประเทศต่างๆ และเงินอุดหนุนจากมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งตัวชี้วัดที่สำคัญต่อความสำเร็จในการกิจดังกล่าว คือ การประกาศเอกราชของติมอร์ตะวันออก เป็นสมาชิกใหม่ของชุมชนระหว่างประเทศในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.2002

ในส่วนของการปฏิบัติการของไทยนั้น มีการปฏิบัติการทางยุทธการและการปฏิบัติการทางสังคมจิตวิทยา รวมทั้งการเผยแพร่ด้านวัฒนธรรม และประเพณี จากผลการปฏิบัติงานของกองกำลังเฉพาะกิจร่วม 972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก ตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ.1999 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2000 ซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 5 เดือน ผู้ที่ไปปฏิบัติการกิจได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจและเจตนารมณ์ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาอย่างครบถ้วน สร้างความภาคภูมิใจให้กับประชาชนชาวไทย และเกียรติภูมิแก่กองทัพไทยที่สามารถทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับกองกำลังนานาชาติในจำนวน 22 ประเทศได้ โดยภาพรวมแล้ว มีเสียงสะท้อนมากมายในทางที่ดี

* ดูข้อมติสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับติมอร์ตะวันออกได้ที่ภาคผนวก ก.

จากการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทย ทั้งจากสื่อมวลชนภายในประเทศ และจากผู้นำต่างๆ จากภายนอกประเทศ จนกระทั่งปัจจุบัน ไทยยังคงดำรงทหาร เพื่อการปฏิบัติการฟื้นฟูติมอร์ตะวันออก ให้เกิดความมั่นคงมีเสถียรภาพ และสามารถปกครองช่วยเหลือตนเองได้ต่อไป ซึ่งในช่วงท้ายของบทนี้จะทำการวิเคราะห์อย่างสั้นๆ ว่าความสำเร็จนั้นเกิดจากอะไรบ้าง

5.2 ปัจจัยการส่งทหารเข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยในติมอร์ตะวันออก

ภายหลังจากสงครามเย็นสิ้นสุดลง การแข่งขันกันทางด้านอุดมการณ์ระหว่างมหาอำนาจสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตได้สิ้นสุดลง ความสำคัญของอุดมการณ์ที่มีต่อนโยบายต่างประเทศที่เคยมีก็ได้จางหายไป เหลือเพียงการแข่งขันกันทางด้านเศรษฐกิจ ลักษณะข้าอำนาจทางการเมืองระหว่างประเทศ อาจมองได้ว่ามีเพียงสหรัฐอเมริกา และพันธมิตรเท่านั้นที่เป็นผู้คอยกำหนดระเบียบทางการเมือง และเศรษฐกิจของโลกให้เป็นไปตามกระแสของทุนนิยม โดยมีผู้ท้าทายอำนาจอันได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และรัสเซีย เป็นต้น คอยถ่วงดุลอำนาจของสหรัฐอเมริกา และควบคุมพฤติกรรมไม่ให้ปฏิบัติตามที่ต้องการมากนัก ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เช่นเดียวกัน ต้องปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วยเช่นกัน เพื่อให้สอดคล้องและเพื่อความอยู่รอด นอกจากนั้น จำเป็นต้องรวมตัวกันในระดับภูมิภาคเพื่อสร้างอำนาจต่อรองต่อมหาอำนาจภายนอกภูมิภาคต่างๆ ดังนั้น นโยบายต่างประเทศของไทย จึงตอบรับทั้งต่อการเมืองระหว่างประเทศระดับโลก และต่อการรวมตัวของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจัยระดับระหว่างประเทศ สามารถมองได้ 2 ระดับ คือระดับโลก และระดับภูมิภาค ระดับโลกนั้นจะเป็นอิทธิพลจากนโยบายต่างประเทศ ของบรรดาประเทศมหาอำนาจทั้งหลาย ภายนอกภูมิภาค ซึ่งได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น เป็นต้น ส่วนระดับภูมิภาคจะเป็นอิทธิพลจากบรรดาสมาชิกอาเซียน ซึ่งทั้งสองระดับ มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยอย่างมาก ในช่วงที่ไทยกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ การช่วยเหลือจากมหาอำนาจนอกภูมิภาคเป็นเรื่องสำคัญ เพราะลำพังความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาในระยะสั้นได้มากนักน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม ในระยะยาว เมื่อฐานะทางเศรษฐกิจได้รับการฟื้นฟูขึ้น ความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

การเมืองภายในประเทศในปัจจุบันนั้นเกือบจะแยกไม่ออก จากการเมืองระหว่างประเทศ เนื่องมาจากการไหลเวียนของกระแสข้อมูลข่าวสารในยุคข้อมูลข่าวสาร ด้วยเหตุนี้ นโยบายต่างประเทศของไทยจึงได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยทางการเมืองภายในด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน

สังคมเปิดที่เป็นทุนนิยมประชาธิปไตยอย่างประเทศไทยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ ทำให้การกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยมีข้อจำกัด และต้องตอบสนองต่อกระแสการเมืองระหว่างประเทศมากกว่า

ประเด็นที่ว่านโยบายต่างประเทศนั้นได้รับอิทธิพลมาจากผู้กำหนดนโยบายนั้น เป็นการเมืองระดับจุลภาค ในลักษณะที่ว่าให้ความสำคัญกับผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำหนดนโยบายของไทยนั้น มีประสบการณ์ และมุมมองที่จะมีนโยบายที่อิงกับมหาอำนาจตะวันตกอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผนวกกับปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่ผู้กำหนดนโยบาย มักจะมองการมีความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาในลักษณะที่เป็นมิตรแท้ ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือในยามที่ไทยได้รับความเดือดร้อน อันเป็นการมองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเช่นเดียวกับช่วงสงครามเย็น ทำให้นโยบายต่างประเทศออกมาในลักษณะการตอบสนองนโยบายหลักของมหาอำนาจตะวันตก มากกว่าที่จะเป็นนโยบายภูมิภาคนิยม อีกประเด็นหนึ่งคือ ผู้กำหนดนโยบายนั้นมองว่าความได้เปรียบในการมีประชาธิปไตยของไทยนั้น มีมากกว่าของประเทศเพื่อนบ้าน การกำหนดนโยบายจึงสอดคล้องกับมุมมองส่วนตัวของตนเองอย่างยิ่ง

นโยบายต่างประเทศของไทยของรัฐบาล นายชวน หลีกภัย สมัยที่สองนั้น เน้นหนักไปที่การแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นช่วงกลางปี ค.ศ.1997 รัฐบาลจึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายต่างๆ นโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งนโยบายต่างประเทศด้วย จำเป็นต้องเป็นไปเพื่อเอื้อต่อการฟื้นฟูวิกฤตเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความเหินห่างจากการมีความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกตั้งแต่ต้น ศตวรรษที่ 1990 จนกระทั่งมาถึงสมัยรัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ทำให้ไทยต้องหันกลับมาฟื้นฟูความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่ง โดยมองว่าสหรัฐอเมริกาจะสามารถช่วยฟื้นฟูวิกฤตเศรษฐกิจของไทยได้

การส่งทหารไปติมอร์ตะวันออก จึงเป็นการสนองตอบนโยบายส่งเสริมประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน ของรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง เป็นการปฏิบัติที่เห็นผลอย่างชัดเจนกว่าความพยายามในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลใดๆ ก่อนหน้านี้ อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้อาศัยโอกาสอันเหมาะสมนี้ ในการแสดงให้นานาชาติเห็นว่า ไทยนั้นเป็นประเทศที่จริงจังต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชนอย่างยิ่ง

5.3 ความสำเร็จจากปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยในติมอร์ตะวันออก

บทบาทของสื่อมวลชนต่อปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยในติมอร์ตะวันออก ในฐานะที่เป็นกระบอกเสียงให้กับผู้ที่ได้ไปปฏิบัติการ สิ่งที่สื่อมวลชนเสนอมายังประชาชนชาวไทยได้รับทราบ ตลอดเวลาที่ทหารไทยได้ปฏิบัติการในติมอร์ตะวันออกนั้น แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของปฏิบัติการดังกล่าว เพราะเป็นการนำเสนอภารกิจที่ทหารไทยได้รับ และผลของการปฏิบัติการภารกิจ ตัวอย่างเช่น การปฏิบัติการจิตวิทยาที่มีการให้การรักษาประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก การแจกสิ่งของอุปโภค บริโภค เป็นต้น โดยสรุปแล้ว การทำงานของสื่อมวลชนนั้น เป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จของปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ไม่ว่าจะเป็นสหประชาชาติ หรือประเทศต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการนี้ ต่างชื่นชมต่อการปฏิบัติการของทหารไทยในติมอร์ตะวันออก และยังแสดงการขอบคุณต่อรัฐบาลไทยที่ได้ช่วยอุทิศกำลังทหารให้กับกองกำลังนานาชาติ เพื่อกอบกู้สันติภาพให้กับชาวติมอร์ตะวันออก เสียงสะท้อนเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของทหารไทยในครั้งนี้ นอกเหนือจากเสียงจากสื่อมวลชนที่ได้กล่าวมาแล้ว

การประกาศเอกราชของติมอร์ตะวันออกในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.2002 จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหากไม่มีการช่วยเหลือจากนานาประเทศในการเข้าไประงับความขัดแย้ง และช่วยฟื้นฟูสันติภาพให้กับติมอร์ตะวันออก การปฏิบัติงานของกองกำลังนานาชาติ ทั้ง INTERFET และ UNTAET ถือว่าประสบความสำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เพราะติมอร์ตะวันออกได้รับเอกราช และชาวติมอร์ตะวันออกสามารถจัดตั้งรัฐบาลของตนเองขึ้นมาได้ อย่างไรก็ตาม ภารกิจของสหประชาชาติต่อติมอร์ตะวันออกยังไม่สิ้นสุด เพราะยังคงต้องดำรงกำลังทหารเอาไว้เพื่อช่วยฟื้นฟูติมอร์ตะวันออกให้สามารถพึ่งตนเองได้ต่อไป

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากสมมติฐานในบทที่ 1 ที่ว่า “ทั้งปัจจัยภายนอก อันได้แก่ การขอร้องจากสหประชาชาติ จากประเทศตะวันตก และจากอินโดนีเซีย และปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำของรัฐบาล ต่างมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลในการส่งกำลังทหารไปร่วมรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก” หากนำกรอบการวิเคราะห์ที่ว่าด้วยการกระทำ-ปฏิกิริยา-ปฏิสัมพันธ์ ของริชาร์ด

ชไนเดอร์ และคณะ ที่ระบุไว้ในบทที่ 1 มาวิเคราะห์และพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าว จะสามารถสรุปผลการพิสูจน์สมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

1) ทฤษฎีนี้เน้นที่ ตัวแสดง (actor) ของระบบที่ผลิตนโยบายต่างประเทศ คือ รัฐ (state) ในความหมายที่เป็นรัฐบาล ไม่ว่ารัฐจะมีรูปแบบการปกครองอย่างไร หรือมีความเชื่ออุดมการณ์ ในกรณีนี้ รัฐบาลที่หมายถึงคือ รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย สมัยที่ 2 เป็นตัวแสดงหลัก ซึ่งจะเห็นได้ว่า นโยบายต่างประเทศที่ออกมาเป็นผลผลิตของกระบวนการกำหนดนโยบายของบุคคลคณะหนึ่ง ซึ่งนอกจากตัวนายกรัฐมนตรีเองแล้ว ยังมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศอีกท่านหนึ่ง ดังนั้น ตัวแสดงหลักในที่นี้ คือ รัฐในความหมายที่เป็นรัฐบาลนั่นเอง

2) กระบวนการเริ่มที่การกระทำ (action) ของรัฐ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ หรือสละจากพันธะที่ตนไม่ต้องการ การกระทำนี้ย่อมก่อให้เกิดปฏิกิริยา (reaction) ซึ่งความจริงรัฐที่ถูกกระทบอาจจะนิ่งเฉยก็ได้ หรืออาจจะไม่ได้ตอบหากไร้การสื่อสาร แต่หากมีการสื่อสารเกิดขึ้น ระบบที่ถูกกระทบก็อาจจะตอบโต้กลับโดยกระทำต่อรัฐที่สาม เป็นลักษณะปฏิสัมพันธ์ (interaction) ไปเรื่อยๆ ขึ้นอยู่กับว่ามีตัวแสดงเข้ามาพัวพันมากน้อยเพียงใด ประเด็นนี้ อาจพิจารณาได้ว่า ในกรณีนี้ การกระทำเริ่มต้นที่การกระทำของอินโดนีเซียเองต่อประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกภายหลังการหยั่งเสียงประชามติ ช่วงกลางปี ค.ศ.1999 อินโดนีเซียไม่ต้องการให้ติมอร์ตะวันออกแยกตัวเป็นรัฐอิสระจึงได้ใช้วิธีการอันรุนแรง ซึ่งการกระทำดังกล่าวสรุปได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของชาวติมอร์ตะวันออก อย่างไรก็ตาม ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น มาจากสหประชาชาติอันมีมหาอำนาจตะวันตกเป็นผู้นำ โดยมีสื่อมวลชนมีส่วนในการสร้างให้เกิดการติดต่อสื่อสาร และการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นที่ถูกนำมากล่าวอ้างต่อการเข้าแทรกแซงในติมอร์ตะวันออกในครั้งนี้ จากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นของสหประชาชาติ ไทยได้มองเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในครั้งนี้ จึงได้ตอบรับและส่งกำลังทหารไปร่วมในทันที จึงเห็นได้ว่า ประเด็นนี้เกิดจากรื่องของการเมืองภายใน และถูกกลาเป็นลูกโซ่ออกไปจนกระทบต่อรัฐที่สามให้กระทำการบางอย่าง

3) พฤติกรรมต่างๆ ดังกล่าวกระทำโดยบุคคลที่ทำการแทนรัฐ นั่นคือผู้กำหนดนโยบาย (policy maker) หรือผู้ตัดสินใจ (decision maker) ซึ่งจะเป็นผู้ที่ให้คำนิยามกับสถานการณ์ต่างๆ ในกรณีนี้ ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายนั้นได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีชุดนี้ยึดเรื่องของหลักการตามตัวบทกฎหมายอย่างมาก สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในติมอร์ตะวันออกนั้น

ชัดเจนว่าเป็นเรื่องของความไม่ถูกต้องในเชิงสิทธิมนุษยชน ซึ่งขัดกับหลักการในกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งนโยบายต่างประเทศที่รัฐบาลได้แถลงไว้ ดังนั้น หากรัฐบาลจะให้นิยามกับสถานการณ์นี้จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไทยจำเป็นต้องมีปฏิริยาบางอย่าง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ขัดกับหลักการที่ได้กล่าวมาแล้ว

4) สิ่งที่สร้างเงื่อนไขให้ผู้กำหนดนโยบายกระทำอย่างไรมัน มีปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อม (environment) เป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งเป็นปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน เช่น บุคคล หรือคณะบุคคล สิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม สถานการณ์ ค่านิยม มรดกทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ อาจสรุปได้ว่า การที่รัฐบาลไทยตัดสินใจส่งทหารเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก เป็นผลมาจากมุมมองของผู้นำของรัฐบาลไทยที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่นทางการเมืองให้ประเทศตะวันตกได้ประจักษ์ โดยอาศัยกลไกทางการส่งเสริมประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน ซึ่งอาจตีความได้ว่าเป็นการสนองตอบต่อนโยบายพืงพืงตะวันตก และเอากฎเกณฑ์ทางการเมืองของตะวันตกเป็นเครื่องตัดสินความถูกต้องในการปกครองบ้านเมือง นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ สหประชาชาติ ชุมชนระหว่างประเทศ และการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจดังกล่าวของรัฐบาลไทย